

הקריה האקדמית אונו

Ono Academic College

ידיעון
הפקולטה
למדעי הרוח
והחברה

מרץ 2024

הקמפוס החדש שלנו בצומת סביון

תוכן עניינים

- 3 דברי פתיחה | יהודה שוחט
- 4 חיבור | כשרנא לימדה עליה לתורה
- 6 טראומה | כלים לצמיחה
- 7 מסלול | מדעי ההתנהגות
- 9 סיפור | עליה לרגל
- 11 יזמות | מתקנים את החינוך
- 13 מוסיקה | על בית ספר מנגן
- 14 מוסיקה | יום של קונצרטים
- 16 הרצאות | טיפול אמנויות
- 18 תרבות | שיר מלחמה

דבר העורך

בחזית הלמידה

פתיחתו של הסמסטר השני לשנת תשפ"ד מצאה אותנו שוב בכיתות, אל מול הסטודנטים שלממשך סמסטר שלם היו ריבועים – לעתים בלתי נראים – על גבי מסך. אל מול הריבועים הללו, היה אולי נוח לספק מרחב של אסקפיזם. כעת, המפגש בכיתות דורש מכולנו, מרצות ומרצים, סטודנטיות וסטודנטים, תעצומות נפש.

בסיומו של אותו שיעור, חשבתי על כך שכמעט כל הסטודנטים והסטודנטיות בכיתה שקלו היטב כל מילה במהלך הסדנה, והרהרתי בשאלה של אותה סטודנטית בסיום השיעור. בהתבוננות לעומק, אולי אחרי הכול דווקא הייתה בכך בשורה.

נכון, מוטב שאף סטודנט לא יחשוש לבטא את עצמו באופן חופשי, אבל בברירת המילים הקפדנית של הסטודנטים לא ראיתי ביטוי לחולשה, אלא דווקא ביטוי לעוצמה ולאמפתיה. לא ויתור או ביטול של חלקים בזהותם, אלא מחשבה על האחר ושאיפה לשמור על קיום משותף ומכיל, תוך שמירה על גבולות השיח.

מתוך האמפתיה והכבוד, עשויה לצמוח לבסוף גם הכלה; וכאשר כל אחד ירגיש בנוח לבטא את הטרומה ואת הפחד כפי שהוא חווה אותם, מתוך אמפתיה לכאב של האחר, אולי תצמח גם תקווה. במציאות הזו, של פוסט השבעה באוקטוב, גם התקווה היא נחמה.

יהודה שוחט

בסיומו של אחד השיעורים הראשונים השבוע ניגשה אליי בהיסוס סטודנטית, ושאלה אם אני לא חושש לדבר בשיעור על זהויות ועל נרטיבים תרבותיים.

"חושש מפני מה?" שאלתי. "שאוּלִי שמישהו מהסטודנטים יאמר משהו שיעצבן סטודנטים אחרים וידליק את הכיתה. זו תקופה כזו", היא המשיכה. "יש כאן חיילים שחזרו ממילואים או כאלה שעדיין משרתים, ויש סטודנטים ערבים שגם הם מפחדים וכולם מסתכלים עליהם אחרת ואנחנו ביחד בכיתה".

חשבתי לא מעט על הדברים שלה, על הפחד הזה מפני הפיצוץ, על ההליכה העדינה על ביצים, שמא הסיטואציה שאליה נקלענו תחדור מבעד לכיתות שכביכול אמורות להיות מבודדות מפני העולם כאילו הן מין יקום מקביל שבו כולם לומדים ביחד והכול בסדר ואין מועקות ומשקעים.

אבל המציאות אינה כזאת. האקדמיה לא מנותקת מהעולם שבחוץ, מהמדינה, מהכאב הנורא ומהטרומה שחווינו; והזהויות המורכבות שלנו נותרו כאלה, כל אחד והזהויות והתפיסות והאמונות שלו, גם אם מתקפת הטרור של השבעה באוקטובר אתגרה את כל אלה. בדיוק כפי שמערכת החינוך לא יכולה להיות מנותקת מהמתרחש, כך גם בכיתות שלנו, המציאות מטפטפת פנימה, ואם לא ניתן לה להיכנס – היא תצטבר עד לכדי שיטפון מסוכן.

שבעים פנים לתורה

רנא שורפא, בוגרת התואר השני בהתמחות בחינוך מיוחד בקריה האקדמית אונג, כותבת על החוויה הייחודית שזכתה לה כאישה מוסלמית: להכין ילד יהודי לקריאה בתורה בבר המצווה.

"קוראים לי **רנא שורפא**, נשואה למואיד, אמא לשני ילדים מהממים, מתגוררת בנשר. מורה לחינוך מיוחד, בעלת תואר ראשון ומנתחת התנהגות בשיטת ה-ABA ובוגרת תואר שני בהתמחות בחינוך מיוחד בקריה האקדמית אונג שם, במהלך הלימודים, זכיתי להיות חלק מתכנית המצטיינים עם ד"ר שירה סופר-ויטל.

במהלך לימודי התואר השני בחינוך מיוחד, השתנו החיים שלי בכמה רבדים: מקצועית, אישית וחברתית. בזכות סגל המרצים המקצועי רכשתי ידע וכלים, והבנתי כי החינוך המיוחד אינו שבלונה או מתמטיקה שיש בה נוסחאות, אלא עבודה פרטנית עם כל ילד וילד על פי דרכו, יכולותיו וצרכיו.

הידע שצברתי, אתגר אותי ופתח לי את הדלת ליישם אותו בשטח. גם מבחינה אישית, גיליתי על עצמי שיש לי יכולות רבות שלא הכרתי: שאני מובילה, שיש לי יכולת השפעה, שאני יכולה לא רק ללמוד אלא גם ללמד, ולהמשיך לתארים מתקדמים ולחקור ולעשות דוקטורט.

מבחינה חברתית, אנשי הסגל באונג פתחו בפני את דלתם, אפשרו לי להתייעץ, ולאט לאט צברתי ביטחון והרגשתי את המעגלים הלימודיים והחברתיים שלי נפתחים. בין השאר בזכות הלימודים, יישמתי בקליניקה הפרטית שלי את שלמדתי בתואר.

רנא שורפא

ליתר ביטחון, הקלטנו אותו מתפלל ומקריא בתורה, למקרה שהוא יתרגש. בהגיע היום המאושר, התכנסנו בבית הכנסת וההתרגשות הרקיעה שחקים. תומר, הילד עם הקשיים השפתיים, עמד באתגר בר-המצווה שלו. בדיוק כמו כל ילד אחר.

עבורי, הייתה זו חוויה מרגשת ומעצימה, והתרגשותי לא פחות לקבל את ברכתיו של הרב גרוסמן, שהתעקש לדעת מי הוא זה שהכין את הילד לאירוע. מבחינתי, המאמצים השתלמו לשנינו, תומר ואני, קטפנו את הפירות.

בסטודיו אני בונה תוכניות מותאמות לרמת התפקוד של כל ילד. אספר על תומר (שם בדוי), ילד כבן שתיים-עשרה על הרצף האוטיסטי, דיס-פרקציה גופנית ושפתית.

בזכות הכלים שרכשתי והידע שצברתי, יש לי קשר טוב עם תומר. אני עובדת איתו באופן פרטני, וזכיתי להפוך לדמות דומיננטית בחייו. מיום ליום אני רואה כיצד הוא לומד בקצב שלו, מתקדם וצובר ביטחון.

אחד משיאי הקשר שלנו, הגיע כאשר הוריו של תומר התייעצו איתי בנוגע לדרך הלמידה שלו לקראת העלייה לתורה והתפילות בבר המצווה. כך מצאתי את עצמי אישה ערביה-מוסלמית, מלמדת ילד יהודי טקסטים יהודיים שלא הכרתי.

ביקשתי מהוריו שישלחו לי את התפילות בהודעה קולית, על מנת שאלמד ואשלוט בהן מבחינת ההגייה, ובכל יום הקדשתי חצי שעה מזמן הטיפול על מנת ללמד את תומר את המילים ולשנן אותן איתו. בכל פעם מחדש, עברו בגופי צמרמורות. גיליתי שהמילים שאנחנו לומדים בעברית מהתורה, דומות כל כך ל"איאת" בקוראן. אחרי הכול, כולנו מאמינים באותו אלוהים והתפילות של כולנו עושות את דרכן לאותו מקום.

הלימודים המשותפים היו אתגר משמעותי, בעיקר מפני ששפת התורה קשה להיגוי ותומר סובל ממוגבלות שפתית. בשל הקרבה למועד בר-המצווה, הייתי לחוצה. חששתי שלא נצליח, ולא נגיע מוכנים. השקעתי את כל כולי בלימוד המשותף, ואחרי חודשיים אינטנסיביים – הצלחנו. תומר למד את כל המילים.

טראומה כהזדמנות לצמיחה

בימים אלה חווה החברה הישראלית טלטלה חסרת תקדים. לנוכח המצב, החליטו בקריה האקדמית אונו לשלב החל מהסמסטר הקרוב את לימודי הטראומה בתכנית לתואר שני בחברה ואמנויות, על מנת להעניק לסטודנטים כלים לטיפול וצמיחה מתוך טראומה.

"אפשר גם לצמוח מהטראומה", ממשיכה פרופ' גולן. "בתכנית נלמד איך אפשר להתגבר על האתגרים, וכיצד ניתן לנתב את עצמנו לכיוונים חיוביים. נקודת המבט שלי, היא שכולנו באותה סירה. רוב האנשים שחיים בישראל עברו טלטלה כזו או אחרת, ואני מאמינה שרוב האנשים גם יתגברו עליה. לפעמים צריך לתת כתף".

"בקריה האקדמית אונו אנחנו רואים זאת כצו השעה, להעשיר את אלה שעובדים עם ילדים בגנים, בבתי ספר ובמסגרות חברתיות שונות. לאפשר להם לדבר לשותף להעלות מחשבות, להשתמש בכוחה של הקבוצה. לרתום את הכוח שהקבוצה נותנת כדי לקדם את ההחלמה".

במבט על החברה הישראלית, אומרת פרופ' גולן: "החברה הישראלית מוכיחה את עצמה. אני מחזיקה בתקווה ואמונה שיהיה טוב. אני מאוד מקווה שנוכל לשמר את מה שקרה בעת משבר, את האחדות שנוצרה, ולהביא לצמיחה ולחיבור בין יהודים וערבים ודתיים וחילונים. אני מאמינה שנצליח, כי אנחנו פשוט חייבים להצליח. אין לנו בית אחר, אין לנו ארץ אחרת ואני רוצה להנחיל את התקווה הזו גם לסטודנטים".

החל מהשבעה באוקטובר מצויה החברה הישראלית במצב חדש. מאז שפרצה המלחמה שגבתה חייהם של רבים כל כך חפים מפשע, מצאה עצמה החברה הישראלית על כל גווניה בטלטלה נפשית שלא הייתה מוכרת גם בתקופות קשות קודמות.

למעשה, מצויה החברה הישראלית בסוג של טראומה, תוך ניסיון לעכל ולהבין את שעבר עליה. בקריה האקדמית אונו זיהו את המצוקה המתהווה הזו ואת המחסור בכלים לטיפול בטראומה שפוגעת בכולם, החל מילדים ועד למבוגרים, ולנוכח המצב הוחלט לפתוח תכנית שתפעל החל מחודש פברואר הקרוב במסגרת לימודי תואר שני בחברה ואמנויות, ולשלב בתכנית שקיימת כבר עשר שנים לימודי טראומה.

התכנית מבוססת על ארבעה עוגנים מרכזיים: הנחיית קבוצות, אומנויות, החברה הישראלית וקורסים מחקרניים. לימודי הטראומה ישולבו בכל אחד מהעוגנים הללו, יעשירו אותם ויתנו לסטודנטים כלים להתמודדות עם המציאות שנכפתה עלינו.

"יש סוגים שונים של טראומות שפוקדות את החברה הישראלית וכולנו מושפעים מהעניין", מסבירה ראש התכנית לתואר שני בחברה ואמנויות, פרופ' מרים גולן. "בתכנית שפיתחנו נקנה לתלמידים ידע ומיומנויות לעבוד עם קבוצות ולשלב כלים אמנותיים בתהליכי העבודה.

פרופ' מרים גולן

לומדים התנהגות

לימודי התואר הראשון במדעי ההתנהגות – התמקדות בטרומה מציעים תואר יישומי, המשלב בין תיאוריה אקדמית להתנסות חווייתית בשטח. יש גם בונס משמעותי: בנוסף ל-B.A., הבוגרים זכאים לתעודת הכשרה מקצועית בכלבנות טיפולית, מדריך משחק טיפולי, מדריך בישול טיפולי ווידאו תרפיה.

הרעיון הבסיסי, שיאפשר לבוגרי התואר להשתלב באופן מידי עבודה עצמאית, משליך על שגרת הלימודים, שמשלבת בין קורסים "שגרתיים" ובין למידה חווייתית והתנסותית, החושפת את הסטודנטים לתפקידי טיפול, יעוץ או ניהול בתחום שבו הם מתמחים.

"אחד הדברים הבסיסיים שאנחנו עושים זה לצאת מהכיתות, לעזוב את המחשב ולהגיע לשטח", אומרת ד"ר ליבר, "הסטודנטים מגיעים למקומות עבודה שבהם מועסקים מטפלים, עוברים התמחות מעשית ולומדים תוך כדי תנועה את המשמעות של החומר שהם קראו בתיאוריה".

כיצד אתם מתנהגים? למה זה קורה? איך משנים את דפוסי ההתנהגות שפוגעים בכם ובסביבתכם? ואלו כלים טיפוליים ניתן לאמץ כדי לגרום לזה לקרות? תכנית הלימודים לתואר ראשון במדעי ההתנהגות – התמקדות הטרומה, בקריה האקדמית אונו באה לספק מענה על השאלות הללו ורבות אחרות.

הלימודים מעניקים כלים אקדמיים ופרקטיים, הנוגעים בנקודות הממשק שבין מדעי ההתנהגות לעולם הטרומה. בנוסף לתעודת ה-B.A., זוכים בוגרי התכנית גם בתעודת הכשרה מקצועית באחד משלושה מסלולים שמשולבים באופן אינטגרלי בלימודי התואר: כלבנות טיפולית, מדריך משחק טיפולי, מדריך בישול טיפולי ווידאו תרפיה.

"הגישה הבסיסית שלנו היא שהמסלול האקדמי חייב להיות מחובר לנעשה בשטח", אומרת ד"ר דפנה ליבר, ראשת תכנית מדעי ההתנהגות בקריה האקדמית אונו. "זו הסיבה המרכזית לכך שבנינו תכנית שמספקת לסטודנטים שלנו ערך מוסף מקצועי משמעותי".

הערך המוסף הזה משתקף בעבודה עצמאית שעמה יוצאים הסטודנטים לשוק התעסוקה: "אנחנו מאמינים שהתפקיד שלנו לא מסתכם בלהעביר לסטודנטים שלנו ידע אקדמי, שבמידה רבה נגיש כיום לכל אחד בכניסה לגוגל. התפקיד שלנו מתבטא בין היתר גם בהנגשת הידע האקדמי לשגרה המקצועית שנובעת ממנו. הקורסים שלנו נבנו מתוך נקודת מבט יישומית והתעודה המקצועית הנוספת שהסטודנטים מקבלים בסוף התואר היא הערך המוסף הנובע מהגישה הזו".

יש חומר אקדמי תיאורטי על תחומים כמו כלבנות ובישול טיפולי?

"אחת הסיבות שבחרנו דווקא את ארבעת המסלולים הללו ללימודי תעודה היא שמדובר בתחומי תוכן מקצועי מבוסס תיאוריה. היה חשוב שלצד שיקולים כמו פרקטיקה וביקוש גבוה שיש לתחומים הללו בשוק העבודה, וגם זה כמובן דברים שנלקחו בחשבון, נספק לסטודנטים מקצוע עם עמוד שדרה אקדמי. הלימוד לתעודה לא בא על חשבון ההשכלה האדמית אלא כגורם מעשי משלים".

באיזה שלב בלימודי התואר הראשון ההכשרות המעשיות הללו הופכות לחלק משגרת הלימודים?

"לימודי התעודה משולבים לאורך שלוש שנות הלימוד כשהיום השלישי מוקדש ללימודי התעודה. באותו היום נפגשים הסטודנטים עם הכלבים, המטבח הטיפולי או המצלמות (בהתאם לבחירת התעודה). בשנה ג' לוקחים את הידע שנצבר בכיתות ויוצאים איתו לשטח. מי שלומדים כלבנות טיפולית ייפגשו עם ילדים על הספקטרום או בעלי הפרעות קשב וריכוז; סטודנטים במסלול וידאו-תרפיה יצאו לבתי ספר ויעבדו עם אוכלוסיות מצוקה. יש לא מעט אפשרויות ליישום, העיקר שזה יתבצע בשטח ולא בחממה של האקדמיה".

הסטודנטים עצמם מתנסים בהעברת טיפולים?

"בהחלט. זה מתחיל בתצפיות על עבודה בשטח, נמשך בהשתלבות בתהליך כאסיסטנטים ובסוף מגיע לעבודה עצמאית, תחת פיקוח. בסופו של דבר הרעיון הוא לאפשר לסטודנטים שמסיימים BA בקריה האקדמית אונן אפשרויות תעסוקתיות יותר מגוונות ומיידיות מקולגה שילמד רק מדעי התנהגות בכל מקום אחר".

תכנית הלימוד משלבת בין חקר המישור הפרטי (שמתבטא, בין היתר, בקורסים מתחום הפסיכולוגיה) והחברתי (לימודי סוציולוגיה) ובין עיסוק במישור התרבותי (אנתרופולוגיה). בעיסוק בשלושת המישורים הללו, מדיגישה ד"ר ליבר, ניכרת גישה עכשווית, מעודכנת מבחינת התכנים ובעלת ממד יישומי. ובימינו, כשמדברים יישומיות מתכוונים גם לאוריינטציה טכנולוגית.

"אנחנו מבקשים להכין את הסטודנטים שלנו לעולם החדש", מסבירה ד"ר ליבר, שאת עבודת הדוקטורט שלה כתבה בנושא "השפעת העידן הדיגיטלי על מבנה הנפש והטיפול". "חלק מהתפקיד שלנו הוא לקחת את הבסיס האקדמי והמחקרי שעליו בנוי התואר ולספק לו נדבך נוסף. לעסוק באופן עיבוד הידע ובגישה אליו בעולם טכנולוגי – ולבחון ביחד איתם מה רלוונטי בעולם שבו כל ההווה משתנה בהשפעה דיגיטלית".

חסע של עוצמה

כרמית פנטה, סטודנטית לתואר הראשון בחינוך וחברה, ראינה את אביה במסגרת עבודת סיום בקורס "הנרטיב ככלי הדרכה". סיפור המסע המרגש שלו מאתיופיה לישראל, מובא כאן עם הדברים שלמדה על עצמה

הייתה מקציבה לנו סכום כסף מסוים, ושותפי לעסק ואני היינו הולכים אחת לשבוע ברגל לגונדר לקנות מוצרי מזון בסיסיים כמו קמח, קטניות, סוכר וכו'.

בערך כל שבועיים היה מגיע נציג ממשלה שהיה גובה את הכסף מהמכירות. באחת הפעמים לקחו אותי ואת השותף לבדיקה בתחנת המשטרה בגונדר משום שעלה חשד שחסר כסף בקופה.

כמובן שהדבר לא היה נכון, כי תמיד דאגנו למסור לנציג את הכסף המדויק במלואו. פחדתי מאוד שיכלאו אותי בשל היותי יהודי, אז ברחתי לכפר של גיסתי ומשפחתה. למרות שמשפחתי הודיעו לי שאני יכול לשוב לכפר, כי נציגי הממשלה הגיעו ואמרו שלא חסר כסף, לא בטחתי בהם מאחר והיו סיפורים דומים על אנשים שנכלאו על לא עוול בכפם.

לאחר כשלושה חודשים רחוק ממשפחתי, צצו שמועות שהתחילה עליה של יהודים מאזור תאגריה לארץ ישראל. אני זוכר שאנשים החלו למכור את רכושם וצאנם. ביקשתי מגיסי שימסור לאשתי למכור את כל רכושנו, וידאג להביא אותה ואת הילדות אליי. רוב רכושנו הושאר להוריי ואחיי שנותרו בכפר ובחרו לא לצאת למסע. ההחלטה לצאת למסע ולהשאיר מאחור את הוריי ואחיי הייתה קשה מנשוא, אבל החלום והכמיהה לעלות לירוסלם היו חזקים מהכול.

אכן, אישתי ובנותיי הגיעו לכפר שבו שהיתי ולאחר פרק זמן קצר הגיעו מספר צעירים ואמרו לנו להתאסף לקראת המסע לסודן. כ-25 משפחות יהודיות מכל מיני כפרים התאספו, ומצאו שני מורי דרך נוצריים בתשלום שייקחו אותנו. אני זוכר שהבנתי שלא שואלים שאלות מיותרות, ופשוט צריכים ללכת לאיפה שהם אומרים כשגלגופנו

"שמי סנבטו מלק, בן 76 שנים. יש לי שבעה ילדים (חמש בנות ושני בנים), מתוכם שלושה נולדו בישראל. משמעות השם שלי בעברית היא שבת, משום שנולדתי ביום שבת. גדלתי בכפר אמבובר הנמצא בחבל גונדר שבאתיופיה כבן הרביעי מתוך שמונה אחים ואחיות. שניים מאחיי נפטרו מחולי באתיופיה. אח אחר גויס לצבא האתיופי, שם שירת כגשש במלחמה נגד אריתריאה ונפל בה. הידיעה על מותו הגיעה אלינו דרך שמועות מאנשים שחזרו מהמלחמה וסיפרו שהוא נהרג. לא יכולנו להביאו לקבורה כי לא החזירו את גופתו.

אבי היה אורג בדים ובגדים מסורתיים על נול, ואמי הייתה עקרת בית שגידלה את הילדים, דאגה לכל צרכי הבית ואף עזרה בעבודת האדמה. תמיד ידעתי שאנחנו יהודים ויש לנו מנהגים אחרים מהנוצרים שחיינו איתם בשכנות טובה.

השיח על ירוסלם והתפילה לעלות לארץ אבותינו היה שגור בפי הוריי, הקסים ואנשים בקהילה. לי זה נראה כמו חלום רחוק, אבל הכמיהה והאמונה שהוחדרו בי גרמו לי להרגיש שזה יקרה בקרוב מאוד. הקב"ה יגאל אותנו ויביא אותנו לירוסלם, שם נמצא הבית שלך, נגיע לשלווה ולנחלה.

סביב גיל 8 התחלתי לרעות את הצאן. אהבתי את המטלה הזאת, על אף שלא הייתה יותר מדי בחירה – חרישה או רעיית צאן. לא שואלים שאלות ועושים את מה שדורשים מאיתנו. מגיל חמש עשרה עבדתי בחרישת האדמה. בגיל שבע עשרה כבר התחתנתי בשידוך ונולדו לנו שלושה בנות.

בגיל 23 עבדתי בחנות של מוצרי מזון בסיסיים. זו הייתה חנות בסבסוד הממשלה לתושבי הכפרים. הממשלה

כעבור מספר ימים במחנה הפליטים, אשתי כרעה ללדת את בתנו הרביעית. ההמתנה לעלייה הייתה ארוכה, והתנאים הקשים במחנה הפליטים גרמו למחלות. משפחות רבות איבדו את יקיריהן שלא זכו לעלות לארץ ישראל.

לאחר שמונה חודשי המתנה במחנה קיבלנו את הבשורה שהגיעה השעה שלנו לעלות לארץ ישראל. לא ניתן להסביר במילים את ההתרגשות שחשנו. לא האמנו שסוף סוף נזכה לעלות לארץ אבותינו, אשר דיברו עליה במשך יותר מאלפיים שנה. כאילו הגיע המשיח בדור הזה.

משפחתי ואני עלינו לארץ ב-17 בדצמבר 1984, ערב חג החנוכה, סמל לנס שקרה לנו. בארץ זכינו לקבלת פנים חמה, ולקחו אותנו למלון בירושלים למשך שבועיים. אני זוכר שהופתענו מהאוכל, מהחדרים, ואפילו מהשירותים והמים באסלה.

משם עברנו למרכז קליטה בעיר אילת. שיכנו אותנו עם עוד כעשרים משפחות בבניין. שם למדנו עברית באולפן. בנוסף, הצמידו לכל משפחה "משפחת אומנה" שהייתה מורכבת ממתנדבים מחו"ל שליוו ועזרו למשפחות להתאקלם בארץ".

את סיפור המסע והעלייה לארץ שמעתי מספר פעמיים מהוריי. בניגוד לילדותי שחשתי ריחוק ובושה ברקע התרבותי, הפעם קיבל הראיון משמעות אחרת של עוצמה וחוזק. העובדה שהוריי עזבו הכול וצעדו אל הלא נועד בכמיהה לארץ ישראל ובאמונה חזקה, שהושרשו בהם ובאבותיהם במשך יותר מאלפיים שנה, ובנוסף לזכות להעמיד פה דורות מוצלחים נוספים. נותר לי רק להעריך אותם בהערכה גדולה.

ארבעים שנים חלפו מאז העלייה, ונושא הזהות שלי והרצון לדעת את השורשים שלי התעצם במהלך השנים. המסע לארץ ישראל תם ונשלם, אך המסע בארץ ממשיך, ואנו נאבקים על זכויותינו לשוויון, לצדק ומלחמה בגזענות.

רק צידה לדרך. הרבה משפחות השאירו מאחור את רכושם והעדרים שלא הספיקו למכור. האמונה הייתה גדולה, וההתרגשות והלחץ היו מבעיתים, בעיקר בגלל שאשתי הייתה בחודש השביעי להריונה והילדות היו קטנות מאוד למסע המפוך ברגל.

למחרת הלילה יצאנו לדרך. כל אחד הסתדר עם הרכוש המועט שהיה לו. למי שהיה חמור, העמיסו עליו אוכל ומים. על הסוסים הרכיבו את האנשים המבוגרים, ואת הילדים הקטנים והתינוקות נשאו על הגב.

בעיני זה נראה כמו יציאת מצרים. יצאנו כשבועיים אנשים, נשים וטף מכל הגילאים, צועדים בדרך. מורי דרך התמקמו אחד מקדימה והשני מאחור להשגיח ולשמור עלינו.

היינו הולכים כל הלילה בדממה ובקצב איטי בחושך המוחלט, וביום היינו מסתתרים מפני שוודדים ומחוס השמש הקופחת. היינו נחים במקומות מוצלים או ליד נהר שמצאנו בדרך. היה חשוב לשמור על בני המשפחה שלא ילכו לאיבוד בחושך המדבר ומחיות טורפות.

מורי הדרך אמרו "בואו אחרינו" ופשוט הלכנו בלי לדעת לאן, בשקט, בקושי נושמים בגלל הלחץ והאי ודאות, אבל הלב מלא באמונה. המסע היה קשה מאד גם פיזית ועם הזמן התחילו להיגמר האוכל והמים. אני זוכר תינוקות בוכים, ואנשים שנשארו רעבים וצמאים. אנשים חלקו מעט עם אחרים, אך שמרו את מה שנותר לילדיהם.

היו משפחות שאיבדו את יקיריהן וקברו אותם בצדי הדרך מבלי יכולת להתאבל כראוי. הצער היה גדול, אך היינו חייבים להמשיך. המסע הזה חישל אותי, והיה לאחד האירועים המשמעותיים בחיי.

לאחר כשלושה שבועות הגענו למחנה אוהלים של הצלב האדום בנדרין, סודן. הסודנים שאלנו אותנו מאיפה באנו ולכן אנחנו הולכים. השבנו שיש בצורת באתיופיה ובאנו לכאן לחפש עבודה. ידענו שאסור לספר שאנחנו יהודים שמא ירצחו אותנו.

יוזמים חינוך

בחרנו ארבע יוזמות של הסטודנטים בתואר השני בחינוך בהתמחות בתקשוב למידה, שעשויות לסייע להתאים את מערכת החינוך למאה ה-21, במיוחד בחברה הערבית

היוזמה הראשונה היא של יאסין כאותר, מורה לשפה הערבית ותוכנה, ורכזת תקשוב בבית הספר; ושל סואעד סביל, מורה עתידית למתמטיקה. מהות היוזמה: פיתוח סוכני טכנולוגיות ודיגיטליות.

הרעיון של יאסין וסואעד, היא להכשיר מורים ותלמידים באוריינות דיגיטלית על ידי הקניית כישורי ה-ICT (טכנולוגיות מידע ותקשורת) לצוותי חינוך, והכשרת תלמידים נלהבי טכנולוגיה בתכנון ביישומים ובביצוע פרויקטים טכנולוגיים.

"בעידן הדיגיטלי ובמציאות המשתנה, נוצר צורך משמעותי בהכשרת מורים כדי להתמודד עם המציאות שמתקדמת בקצב שיא", הסבירו. "במיוחד בחברה הערבית שיש בה פער דיגיטלי גדול. ליוזמה הזו תהיה השפעה חיובית בחברה הערבית במגוון תחומים, והיא כבר מוטמעת בבית הספר ראס אלעין עראבה משנת הלימודים הנוכחית. באמצעות היוזמה, מורים שמיומנים בטכנולוגיה ובהכשרות דיגיטליות יכולים להשתמש בכלים דיגיטליים ולפתח שיטות הוראה יעילות יותר; והתלמידים לומדים באמצעות כלים דיגיטליים יכולים לחוות למידה מותאמת אישית".

במסגרת ההתמחות בתקשוב למידה בתואר השני בחינוך, לומדים הסטודנטים קורס ביזמות והובלת שינוי בחינוך אשר במהלכו הם עוברים תהליך שבסופו עליהם להציג מיזם תוך שימוש בכלים טכנולוגיים.

"הקורס חשף אותי לעולם מרתק של חשיבה יצירתית ופיתוח רעיונות פורצי דרך", כתבה אחת הסטודנטיות בסיום הקורס. "למדתי שיטות לחשיבה 'מחוץ לקופסה'; שעזרו לי להתגבר על חסמי חשיבה מוכרים ולפתח רעיונות חדשניים. הקורס הקנה לי כלים מעשיים לתכנון ויישום שינויים, כולל פיתוח אסטרטגיה, בניית צוות תומך ודרכי התמודדות עם התנגדויות".

תהליך היוזמה בקורס התבצע בשיטת מטלה מתגלגלת, כך שהסטודנטים נדרשו להעלות יוזמה מצורך חינוכי אמיתי, לאפיין ולבנות את הרעיון המרכזי שמובילה היוזמה, לבחון ולחקור מי הם בעלי העניין, לתת פתרון הולם, להגדיר מענה לצמצום פערים דיגיטליים, לשלב חשיבה יצירתית וכמובן להציג את המיזמים. כך, התוצר הסופי היה הצגת תהליך יצירת המיזם שעליו עמלו רבות לאורך כל הסמסטר.

בשיעור המסכם הוצגו המיזמים, שעל אף הקושי לברור ביניהם, בחרנו כמה, שחלקם כבר בתהליכי הטמעה בארגונים שבהם עובדים הסטודנטים וחלקם יקודמו בקרוב.

יוזמה שלישית, היא של ריאן פידא וסחר יאסין, מורות לאנגלית בבית ספר יסודי בכפר שעב. השתיים ביקשו לשלב תהליך דיגיטציה בתוך המוזיאון המסורתי, והפיכתו למקום חדשני המותאם לרוח הזמן.

"היוזמה שלנו דואגת למתן מענה אינפורמטיבי על ההיסטוריה התעשייתית של הפסלים הנמצאים במוזיאון, באמצעות סריקת ברקודים", הן מסבירות. "התלמידים יפתחו מאגר מידע דיגיטלי זמין ונגיש באמצעות ביצוע עבודת חקר תוך ליווי והדרכה של שלושה מורים מתחום השפה והמדעים. המיזם יעלה את הערך של המוזיאון האקולוגי בכפר שעב, וישרת את האוכלוסייה הרחבה

יוזמה שנייה, היא של מאיסה קיס ואמאל פרחאת, מורות למתמטיקה בחטיבת ביניים, שיזמו פרויקט "כיתת מתמטיקה דיגיטלית". על הרעיון הן מספרות: "יזמנו כיתת מתמטיקה דיגיטלית, שמיועדת לכלל תלמידי חטיבת הביניים, על מנת לשפר את ההוראה והלמידה באמצעות עשייה מתמטית דרך יישומים ולהבטיח חווית למידה עשירה ואיכותית.

"המיזם נותן מענה לתלמידים המתקשים במתמטיקה ולא להעדר עזרן השיעור הפרונטלי לא מספיק עבורם לעיבוד החומר ולתרגול. התכנית היא להטמיע את המיזם בשיעורי מתמטיקה באמצעות כלים דיגיטליים, משחקי למידה, סימולציות ואפליקציות מתמטיות, אשר באמצעותן ניתן יהיה לתרגל את הידע בכיתה.

קסם המוסיקה

פלג ריפין, בוגר בית הספר למוסיקה בקריה האקדמית אונו ומנהל הקונסרבטוריון העירוני בעפולה, מספר על היוזמה המצליחה "בית ספר מנגן"

"אחרי השכבות הללו, אנחנו ממשיכים לשכבות חטיבת הביניים וכיתות המוסיקה. התלמידים שמגלים עניין והתמדה ממשיכים במסלול המוסיקלי גם בשכבות התיכון. במסגרת מסלול ההכנה לבגרות במוסיקה – הקונסרבטוריון מוסמך להגיש בכיתה י"ב לבחינת בגרות ארצית במוסיקה בהיקף 5 יחידות לימוד בשירה או בגינה, ומאפשר לתלמיד המעוניין בכך תמיכה מלאה ומספק את התנאים המיטביים להכנה לבחינה.

"התהליך הזה", ממשיך ריפין ומספר על המעטפת שנותנת העירייה, כולל ליווי של אנשי מקצוע, "מגדל את דור העתיד של הנגנים והמוסיקאים בעפולה. זה דורש מאיתנו להיות כל הזמן מעודכנים, מקצועיים וקפדניים. יש פה אופרציה מאתגרת אבל במקביל מספקת, בעיקר כשאנו נחשפים כל העת לסיפורי הצלחה".

מזה 16 שנים פועל בבתי הספר בעיר עפולה פרויקט ייחודי – "בית ספר מנגן". מי שמנהל את התכנית הוא פלג ריפין, מנהל בית המוסיקה העירוני בעפולה ובוגר בית הספר למוסיקה בקריה האקדמית אונו, שניגן בתזמורות ובהרכבים שונים.

"פרויקט בית ספר מנגן קרוב לליבנו", סיפר ריפין. "הוא חלק בלתי נפרד מאיתנו ופועל בהצלחה בשמונה בתי ספר יסודיים בעיר. התכנית מאפשרת לכל תלמיד ותלמידה ללמוד נגינה לפי כישורו, רצונו ומידת השקעתו. אנחנו מתחילים להפעיל אותו כבר בכיתה ה'. בכל כיתה התלמידים זוכים לקבל שעה שבועית קבוצתית שבה הם נחשפים לכלי הנגינה השונים ובשנה אחרי, בכיתה ו', אחרי החשיפה הראשונית, הם משתלבים בהרכב תזמורת, ועבודה עם מנצח מקצועי. הקונספט מתעדכן ואנחנו עושים לו את הדיוקים הנדרשים, כדי שיתאימו לתלמידים ולמערכת.

חסביב לפסנתר

סיכום יום המופעים המרגש באולם הקונצרטים החדש שלנו, בקריה האקדמית אונו

במהלך ינואר 2024, בעוד המלחמה בדרום נמשכת, חנכנו בקריה האקדמית אונו את ה- Grand Steinway החדש עם מיטב האורחים בערב חגיגי. התחלנו בכיתת אמן מרתקת עם תמיר גרינברג, מהאמנים המצליחים והעולים בארץ ולאחר מכן, המשכנו בקונצרט "פנטזיה בין קלאסי לג'אז" שאותו פתחו גיא סלפק ומישה זרצקל בפסנתר בארבע ידיים.

בהמשך עלו הטריו של ירון גוטפריד, בהשתתפות יוראי אורון, רוני הולן וגוטפריד עצמו עם ביצועים ליצירותיו של גוטפריד, המשלבות מוסיקה קלאסית וג'אז ומנוגנות ברחבי העולם. עוד הופיעו שלישיית הוברמן הישראלית אשר ביצעו מיצירותיו של פליקס מנדלסון.

לסיום, דור המייסדים – הטריו של דני גוטפריד ביחד עם אלי מגן ואהרל'ה קמינסקי, שלושה מבכירי נגני הג'אז בישראל, נתנו הופעה מרגשת. ההופעות היו מעשירות, מרגשות ומנוגנות, ולא נותר לנו אלא לחכות לאירועים הבאים באולם הקונצרטים החדש שלנו.

החלונות הגבוהים

פורום "חלונות" של בית הספר לחברה ואמנויות בקריה האקדמית אונו מציג את התכנית לשנה השלישית וכולם מוזמנים להרצאות הבאות בזום

פורום ההרצאות של בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות נועד לחשוף את קהל המטפלות. ים באמנויות לאפשרויות השונות הגלומות במקצוע בשדה הקליני והמחקרי. שדה הטיפול באמנות מתפתח לכיוונים רבים ומגוונים, ויוצר מרחבים פוריים לעבודה טיפולית, שנעשית בפרטיות חדר הטיפול.

הפורום שואף להכיר את העבודה הטיפולית שנעשית במסגרות ובגישות שונות עם מגוון אוכלוסיות, על מנת לתת במה למטפלות. ים להציג את העבודה הנעשית בשטח.

הפורום מתקיים בזום, בהנחיית ד"ר אילנה לח מרצה בכירה, ביום רביעי הראשון בכל חודש. בכל מפגש מארח הפורום מטפלות. ים באמנויות, המציגים את עבודתם. במשך שעה, שלאחריה יתקיים דיון עם הקהל.

עד כה התקיימו ההרצאות של ד"ר אילנה לח ושבי מדזיני, מטפלות באמנות ומרצות בבית הספר לחברה ואמנויות-אונו, בנושא "תנו לנו מהנזל נזל הזה: על נזליות ועיסתיות בטיפול באמנות"; לינור שטיינהרדט – אומנית, מטפלת באמנות ומטפלת במשחק בחול בגישה יונגיאנית, בנושא "בין הטיפול במשחק בחול בגישה יונגיאנית לבין הטיפול באמנות- הדומה והשונה";

ב-6.3.24 התקיימה הרצאה של אימאני עימד, מטפלת באמנות, מדריכה ורכזת במערכת החינוך, עו"ס קלינית ביחידת טראומה בקמפוס חרוב האוניברסיטה העברית, על אמנות איסלאמית בגישה רגישת תרבות בטיפול באמנות;

ב-3.4.24 מונא חמוד,

מטפלת באמנות, מדריכה, מומחית תחום לטיפול בילדים ובנוער שעברו פגיעות מיניות, תעביר הרצאה על "מתווה התערבות חירום רב מערכתית במתי"א עוספיה, באמצעות כלי האמנות";

ב-1.5.24 שירה צימרמן,

מטפלת באמנות ובפסיכותרפיה, מתמחה בטיפול בטראומה ובשורדות פגיעות מיניות, תדבר בהרצאה "יוצרות עצמן לדעת" על קבוצת טיפול באמנות לנפגעות תקיפה מינית;

ב-5.6.24 אמירה אור,

פסיכולוגית ומטפלת באמנות, תלמד על "ביטויים של דיוקן עצמי על מסך הסלולרי".

להרשמה לחצו כאן

ההשתתפות במפגש היא ללא תשלום אך נדרשת הרשמה מראש לכל הרצאה

לטפל במישהו בלי מילים זו אמנות וגם מקצוע מבוקש.

רוצה ללמוד איך?

תואר M.A. טיפול באמצעות אמנויות

פסיכודרמה מוסיקה
אמנות חזותית תנועה ומחול

- ◀ +40 שנות ניסיון ומאות בוגרות.ים.
- ◀ הכשרה מעשית בליווי מנחה צמוד.
- ◀ כיתות קטנות, אירת לימודים מטפחת ונעימה.
- ◀ הלימודים מועשרים בקורסים והדרכות מתחומי הנחיית קבוצות, הדרכת הורים, cbt, מוח-גוף-נפש בשדה הטיפול, פסיכותרפיה מתקדמת.
- ◀ **חדש!** בסיסי עבודה בנושא טראומה וקורס חדש 'טראומה ותרפיה באמנויות - גישות טיפוליות'.
- ◀ התואר מוכר להחזרים ומלגות.
- ◀ 2,000 ש"ח מלגה לחברי הסתדרות המורים/ ארגון הגננות/ ארגון המורים.

חדש! מכינת שעות אמנות.

*טיפול במוסיקה - המועצה להשכלה גבוהה אישרה את פתיחת התכנית. הענקת התואר מותנית באישורה. התכנית כפופה לשינויים.

שיר מלחמה

נתנאל כהן, סטודנט מה-MBA בקריה האקדמית אונו ומילואימניק בשירות פעיל במהלך המלחמה, כתב על הימים הקשים הללו שיר:

זיכרון בצל המלחמה

מותר לך להנות
לצעוד על עקבים
לשבור את החוקים
מותר לך לחייך
לצחוק בלי הפסקה
להנות מכל רגע
מכל שניה.

מותר לך לאהוב
כמו שלא אהבת
וזה לא אומר שלא הייתה שם אהבה
מותר לך להמשיך הלאה
בצל המלחמה
כי גם בצחוק
מסתתר עצב
וזה לא אומר שאת שכחת
את רק בונה את החיים
שהוא רצה עבורך.

מוכר לגמול
ומלגות
יום אחד
בשבוע

תואר M.A. בחינוך במתכונת פרונטלית או היברידית לבחירתך

— שנה וסמסטר של מסלול חדשני ומרתק. עם גמישות כלו"ז שלך —

תחומי התמחות:

תקשוב ולמידה

חינוך הגיל הרך

חינוך מיוחד

ספורט

ניהול וארגון מערכות חינוך

מתחילים בנובמבר - לפרטים לחצו כאן <<

הקריה האקדמית אונו

Ono Academic College

טל' 03-5311888 | www.ono.ac.il | info@ono.ac.il

[מוזמנים לבקר בעמוד הפקולטה שלנו](#)